

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Dispvtaiones Theologicae

Quatuor Tomis distinctæ: Qvibus Vniversa Theologia Scholastica Clare,
Breviter & accuratè explicatur

De Deo, Et De Angelis

Martinon, Jean

Burdegalae, 1644

Sect. 1. Vtrum res omnes creaturæ pendeant à Deo in conseruari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73898)

quis ordo diuinæ gubernationis totaliter in bonum tendit : & vnaquæque res in sua operatione, & conatu, non tendit nisi ad bonum. Nullus enim respiciens ad malum operatur. Potest tamen contrahere alicui determinato bono, quod est illi conueniens secundum suam naturam aut statum : vt peccatores, qui idcirco iuste puniuntur à Deo.

In secunda, affirmat omnia indigere Dei conseruatione, quia ab ipso pendent non in fieri tantum, sed & in esse, directe, & per se : cum sine tantum entia per participationem illius primi entis à se, & per essentiam. Non tamen omnia conseruat immediatè se solo : Sed quædam mediantibus aliquibus causis. Et cum liberè omnia conseruet, æquè ac creat ; potest, si velit in nihilum redigere : quamuis re ipsa nihil in nihilum redigat : quia neque natura rerum id postulat, neque gratiæ ipsius manifestatio : Cum magis per hoc diuina potentia, & bonitas ostendatur quod res in esse conseruat.

In tertiâ denique tria præcipuè docet, nimirum 1. Deum posse immediatè mouere creaturas, etiam intellectum, & voluntatem creatam. 2. Deum operari in omni operante, non ita quidem vt ipsum nihil operetur ; sed ita vt Deus cum illo operante concurrat effectiue. Propter quod in Scripturâ operationes naturæ Deo tribuuntur, quasi operanti cum natura : vt Iob 10. *Pelle, & carnis vestisti me, ossibus & neruis conpegisti me.* 3. Deum posse aliquid facere contra ordinem rebus inditum, miraculosè operando : idque magis vel minus, prout vnum, miraculum est, alio maius aut minus, id est, magis, aut minus excedens facultatem naturæ. Hæc D. Thomas, quæ sequentibus sectionibus, quoad opus erit, elucidabuntur.

SECTIO I.

vtum res omnes pendent à Deo in conseruari.

I. Res creatæ pendent à Deo in conseruari.

CONCLUSIO : Theologicè certum est, & de fide, res omnes à Deo cratas, pendere ab eius conseruatione continua, quamdiu permanent in esse. Probatum primò ex Scriptura, quæ rerum omnium conseruationem, æquè ac productionem Deo tribuit, Sap. 11. *Quomodo posset aliquid permanere nisi tu uoluisses : aut quod à te uocatum non esset, conseruaretur.* Et ad Hebræos 1. vers. 2. & 3. de filio dicitur quod per ipsum Deus fecerit sæcula, ipseque portet omnia, verbo uirtutis suæ. Quibus uerbis distinguitur productio à conseruatione, & utraque Deo tribuitur, facienti sæcula, & omnia portanti, id est, sustinenti efficienter, ac uelut in esse, & in rerum natura sursum suspensa tenenti, ne in nihilum recidant : vt ibidem agnoscunt Chrysof. Ambros. Theophyl. Anselm. & reliqui interpretes. Eodem facit illud Coloss.

Probatum ex Script. & Ss. Patribus.

1. vers. 16. & 17. *Omnia per ipsum, & in ipso creata sunt : & ipse est ante omnes, & omnia in ipso constant.* Vbi etiam Apostolus distinguit creationem, & conseruationem : aitque omnia non modò per filium, ut per uirtutem Patris, & in ipso uelut in sinu quædam memento, creata fuisse : uerum etiam in ipso consistere & conseruari. *Omnia in ipso constant* (inquit Anselm. in hunc locum) *quia sicut omnia creauit, ita omnia continet & regit.* *Omnia in ipso constant, quia secundum immensitatem incircumscriptam & incomprehensibilem diuinitatis eius, omnia sunt intra ipsum, & in nihilum recedant, per eum constant.* Chrysofomus, uero, in eundem locum homil. 3. in epist. ad Coloss. *Non solum ipse, inquit, ex nihilo ut essent produxit : sed idem ipse nunc quoque ea conseruat & regit : ita ut si ipsius cura destituerentur, mox perirent.* Et paulò post ait non minus esse mundum continere, seu conseruare, quàm fecisse. Similique modo exponunt alij Patres & Interpretes.

Huc etiam facit illud Joan. 3. *Pater meus usque modo operatur, & ego operor.* Quod de continua operatione in mundo conseruando, & in cooperando cum causis secundis, intelligit Patres ut Aug. li. 4. de Genesi ad lit. c. 12. vbi

Confirmauit

fic habet: Quod Dominus ait, Pater meus usque modò operatur, continuationem quandam operationis eius, quã uniuersam creaturam continet & administrat, ostendit. Et paulò ante dixerat: Creatoris omnipotentis virtutem & potentiam causam esse subsistendi omni creature: quã virtus si ab eis, quæ collidit, regendis aliquando cessaret, simul omnium rerum species & natura concideret. Ibidemque explicans illud Genes. 2. Requieuit Deus die septimo: ait cessare quidem in omni re in generibus condendis: at non ideo cessasse agere indefinenter in omnibus: iuxta illud Ioan. 5. Pater meus usque modò operatur. Non enim sicut structuram ædium cum fabricauerit quis, abscedit, atque illud abscedente stat opus eius: ita mundus vel icu oculi stare potest, si ei Deus regimpen suum subtraxerit. Et lib. 12. de ciuit. cap. 25. in fine, affirmat res creatas ita non fore, si Deus illis potentiam suam fabricatoriam subtrahat, quemadmodum non fuerunt, antequam fierent. Et in Enchirid. cap. 26. ait Angelos (qui tamèn inter creaturas nobilissimi sunt) continuò interituros, si creator desisset vitam illis administrare, viuamque potentiam. Hieron. quoque in Dial. contra Pelagianos, & in epist. ad Ctesiph. eadem ait, ad fidem pertinere conseruationem Dei, & cooperationem cum rebus omnibus. Et Gregor. lib. 16. Moral. cap. 16. Cuncta ex nihilo facta sunt: eorumque essentia rursus in nihilum tenderet, nisi eam Author omnium regiminis manu sustineret. Et paulò ante dixerat, quòd nisi Dei gubernanti manu teneantur, esse nequam possunt. Et Origen. lib. 2. Periarch. cap. 1. Quomodo in Deo viuimus, & mouemur, & sumus? nisi quia virtute sua uniuersum conseruauit & continet mundum? Et Damasc. lib. 1. de fide cap. 3. Creatura conseruatio, conseruatio, & gubernatio, hoc nos Deum esse, qui istud uniuersum constituit, & continet, & conseruat, & prouidentia sua regit.

Hieron.
Greg.
Origen.
Damasc.

Huc denique pertinet celebris professio fidei Sophrenij in VI. Synodo Generali action. XI. approbata: deinde actione XIII. quã sic habet: Nos agnoscimus unam Deitatis voluntatem, unam motionem, tam omnium que possunt fieri productricem, quam prouidam conseruatricem & conseruatricem.

VI. Synod.
4.
Probat
ratione nat
urali res
creatas
pendere
continuò
à Deo in
conseruati.

Rationes philosophicæ ad idem confirmandum hæc præcipue sunt. Prima: Major est subiectio & indigentia quoad existendum & persistendum, cuiuslibet entis creabilis collati cum Deo, semota omni imperfectio, quàm sit vilius collati cum aliqua creatura. Talis enim supereminetia est perfectissima: ideòquæ à Deo tribuenda: & Dei dominium in creaturas ita longè perfectius est, atque sunt ab ipsa creata, quæ in existere & conseruari pendunt naturaliter immediatè à causis secundis influentibus & conseruantibus, ut in a sole, actu vitales à potentibus, ita ut sine illis non possint naturaliter persistere: ergo &c. Omnino quidem absurdum videtur mundum pendere minùs à Deo, quàm intellectio aut volitio pendeat

ab anima, visio ab oculo, lumen à sole. At hæc ita pendunt vt sine continuo influxu in fluxu naturaliter esse nequeant: ergo &c. Secundò, necessitas quam habet ens per participationem vt sit aliquis influxus entis à se in ipsius esse participatum, est tali enti essentialis. Tale autem est omne ens creatum in quocunque statu. Quare ex propria atque essentiali conditione sua indiget primæ causa influxu, non tantum vt primò sit, verum etiam vt perseveret in esse. Ac sicut nullum ens esse potest extra Deum, quod ab ipso non sit: ita neque perseverare sine ipso conseruante, & continuò efficiente vt in esse accepto perseveret.

Confirmatur, quia omne ens creatum est essentialiter ens ab alio, non minùs quam omne accidens sit naturaliter ens in alio, id est, indigens subiecto vt sit. Ergo sicut non potest naturaliter accidens conseruari in esse, sine subiecto à quo perpetuò sustentetur: ita est impossibile creaturam vllam conseruari in esse, si sine continuo influxu Dei portantis quodammodo & sustentantis. Ac sicut accidens non pendet tantum à subiecto vt primò sit, sed vt continuò sit, quia scilicet, quamdiu est, tamdiu habet eandem naturam & indigentiam seu imperfectiorem naturalem, id est, insufficientiam. Ostendi per se: ita creatura non tantum pendet ab influxu Dei, vt primò sit: sed quamdiu est, tamdiu eget eius influxu, quia tamdiu habet eandem naturam & indigentiam naturalem esse di ab alio.

Tertiò, Deo tribuenda est perfectissima manuententia rerum omnium quæ cum reata ratione excogitari potest. Sed illa perfectissima est si res omnes creatae pendeant immediatè à Deo, non solum in fieri, sed & in conseruari: ita vt nulla vel momento existeret possit, nisi Dei potentia veluti manu sustentente, & semper esse illi suppediantente. Qua etiam de causa creature sunt illi maximè adstricta: & quæ sunt ratione prædita, habent hic laudis & gratitudinis materiam amplissimam.

Superest notare non minus influxus requiri vt res in esse conseruentur, quàm vt primò producantur: quia non minùs habent indigentia vt sint. Quare res à Deo solo creata, conseruantur eadem numero, actione creativa semper continuata, qua fuerunt primò producta. Quæ autem fuerunt producta concurrentibus causis secundis, sunt in duplici differentia. Quædam enim non existunt naturaliter nisi influente semper causa secunda. Et istæ conseruantur naturaliter eadem actione, quæ productæ sunt. Quædam existunt non influentibus amplius causis secundis: & istæ à Deo conseruantur alia actione maiori, æquivalente concursui cause primæ & secundæ qui fuit in prima earum productione. Quæ de re plura videri possunt apud Less. lib. 3. de Summo bono cap. 4. num. 30. & sequentibus. Et Suar. disp. 21. Metaphyl. sect. 3. num. 18.

Confirmat.
Non mi
nor requi
ritur ali
xui vt res
creatae co
seruentur,
quàm vt
primò pro
ducantur.